

MARIAN KUCAŁA

Przedwojenne wyrazy

(ze słownika pod red. T. Lehra-Spławińskiego,
nie umieszczone w słowniku pod red. M. Szymczaka)

Prof. Maria Zarębina, omawiając przyczyny wychodzenia z użycia jednych wyrazów, a wchodzenia w użycie innych, podała garść przykładów takich słów, których nasze, tj. starsze pokolenie używało parędziesiąt lat temu, a dzisiejsza młodzież już ich nawet nie rozumie¹. Podobnie prof. Hanna Taborska omówiła znane jej z młodości wyrazy, dzisiaj zapomniane². Nawiązując do tych zestawień i omówień, chcemy tutaj przedstawić takie wyrazy, które są umieszczone w przedwojennym słowniku – z końca lat trzydziestych – a nie ma ich w słowniku z końca lat siedemdziesiątych.

Wskazane w tytule słowniki są podobnego typu. Nie ukończony słownik pod red. T. Lehra-Spławińskiego³ byłby nieco obszerniejszy od słownika pod red. M. Szymczaka⁴, choć haseł miałby mniej, ponieważ artykułiki hasłowe są tam obszerniejsze. Nas interesuje przede wszystkim charakter współczesny jednego i drugiego słownika. W słowniku przedwojennym materiał wyrazowy „został ograniczony wyłącznie do tych wyrazów, jakie wedle poczucia językowego redaktora i jego współpracowników są obecnie używane w żywej mowie polskiego wykształconego ogółu” (t. I, s. V), Słownik pod red. M. Szymczaka „rejestruje słownictwo używane przez wszystkie współcześnie żyjące pokolenia Polaków” (t. I, s. IX).

Znaczna większość wyrazów powtarza się w obu słownikach. Niemalą jest jednak występujących tylko w jednym z nich. Tutaj – nawiązując do artykułów M. Zarębiny i H. Taborskiej – interesować nas będą wyrazy występujące w słowniku pod red. T. Lehra-Spławińskiego (dalej skrót: SL-S), a nie występujące w słowniku pod red. M. Szymczaka (dalej skrót: SSz). Wybranie i dokładniejsze omówienie ich wszystkich starczyłoby na dość obszerną rozprawę (nadawałoby się np. na pracę magisterską), w ramach niewielkiego artykułu trzeba i podstawę materiałową, i analizę znacznie ograniczyć. Bierzemy więc pod uwagę tylko część materiału,

mianowicie wszystkie wyrazy ze SL-S zaczynające się na *k*, *l* oraz *do-*, których nie ma w SSz. Jest takich wyrazów około 850. Ilość z pewnością wystarczająca, by na jej podstawie można było wyciągać wnioski i formułować uogólnienia bardzo zbliżone do prawidłowych.

Ponieważ wyrazów jest ponad osiemset, a przy wielu z nich trzeba by podawać znaczenia, przytoczenie ich wszystkich rozszerzyłoby nadmiernie ramy artykułu. Dlatego też w dokumentacji przykładowej trzeba zastosować pewne ograniczenia, zwracając uwagę przede wszystkim na grupy wyrazowe, a pomijając część zjawisk indywidualnych, nie łączących się w wyraźne grupy formalne czy znaczeniowe.

Chodzi o takie przedwojenne wyrazy, które w ciągu 40 lat dzielących oba uwzględnione słowniki wyszły z użycia, przynajmniej z użycia ogólnego i nie znalazły się w słowniku z końca lat siedemdziesiątych. Nie wszystkie wypisane wyrazy tu należą. W jednym i drugim słowniku przy zestawie haseł opierano się nie tylko na dokumentacji tekstowej, ale także na poczuciu językowym redaktorów. O umieszczeniu lub nieumieszczeniu danego hasła mogły więc czasem decydować czynniki subiektywne. Poza tym w praktyce mogły być w tych słownikach stosowane nieco różne zasady redakcyjne co do umieszczania jako haseł produktywnych formacji słowotwórczych. Tak np. w SL-S jest dość dużo odprzymiotnikowych przysłówków, których brak w SSz: *kaducznie*, *karłowato*, *kazuistycznie*, *kędzierzawo*, *kępiasto*, *kępowato*, *kiciasto*, *kilkorako*, *kiściasto*, *kleisto* (*kleiście*), *klejko* 'lepko', *klejowato*, *klekotliwie*, *kłębiasto*, *kochliwie*, *kompromitująco*, *kończa(s)to*, *kraciasto*, *kropkowato*, *kroplisto*, *krotochwilnie*, *kruczkowato*, *krzewiasto*, *krzywawo*, *krzywdząco*, *książęco*, *kulisto*. Niektóre z tych wyrazów (*kompromitująco*, *krzywawo*, *krzywdząco*) nie dziwiłyby w słowniku dzisiejszym, inne (*kępiasto*, *kiściasto*, *klejko*) są nam dziś całkiem obce, część z nich (*karłowato*, *kędzierzawo*, *kłębiasto*) mogła się w SL-S znaleźć przypadkowo jako formacje potencjalne.

Podobnie jest z wielu produktywnymi kategoriami słowotwórczymi. Omówimy pokrótce liczniejsze z nich. Wśród rzeczowników wyróżniają się deminutiva i hipocoristica, feminativa oraz abstracta na *-ość* i na *-stwo*. Zdrobnienia i spieszczenia: *doktorek*, *dolinka*, *kadecik*, *kagańczyk*, *kajecik*, *kantorek*, *karczemka*, *karolek*, *karpielek*, *kartofelka*, *kazalniczka*, *kazańko*, *kąciczek*, *kądziółka*, *kąkolik*, *kąpiółka*, *kąseczek*, *kąteczek*, *kielbik*, *klinek*, *kliniczek*, *klubka*, *kłosik*, *kmiotek*, *knedelek*, *knedlik*, *knotek*, *kobierczyk*, *korpusik*, *korzoneczek*, *kotuś*, *krajuszek*, *krakowiaczek*, *kręglaczek*, *kreaturka*, *kręgielek*, *krosienka*, *króbeczka*, *krupeczka*, *krzyżyczek*, *księstewko*, *księżulek*, *księżunio*, *kuchareczka*, *kufereczek*, *kukieleczka*, *kurierek*, *kwestyjka*, *łagiewka*, *łakotka*, *łakotnisia*, *łakotniś*, *łokietek*. Z pewnością niektóre z tych rzeczowników znalazły się w SL-S, a nie znalazły się w SSz przez przypadek. Większość jednak może być odbiciem różnic językowych w tym względzie: w przedwojennym języku było prawdopodobnie więcej zdrobnień i spieszczeń niż w języku współczesnym, podobnie jak więcej ich jest w gwarach i w języku potocznym niż w literackim. (O rzeczownikach *kotlarczyk* itp. por. niżej).

Rzeczowników augmentatywnych jest niewiele, z przyrostkiem *-sko* są to przeważnie rz. niezwyotne: *domisko, kałużysko, kącisko, kluczysko, kłębisko, korzenisko, kurwisko, łajdaczysko*.

Derywowane od rzeczowników męskich żeńskie nazwy zawodowe i inne to: *doktorka, doktrynerka, dominikanka, donosicielka, doradczyni, dowcipnisia, dowódczyni, kabalistka, kacerka, kajdaniarka, kalkulanka, kamedulka, kartoflarka, kazi-cielka, kaznodziejka, kazuistka, kielbaśniczka, kilimkarka, klakierka, kleptomanka, kłóciicielka, kłótnicka, kociarka, kolaboratorka, kolatorka, komitetowa, koniucha, korepetytorka, korporantka, koryfejka, koryfeuszka, kosmopolitka, kotlarka, kotlarzowa, kowalicha, kowalowa, Kozaczka, koziarka, królobójczyni, krzywdzicielka, księgarka, kuchmistrzynie, kuglarka, kuplerka, łobuzka. Nieumieszczenie tych wyrazów w Ssz jest niewątpliwie związane głównie z cofaniem się nazw żeńskich, przede wszystkim zawodowych, zastępowaniem ich – także w odniesieniu do kobiet – nazwami męskimi, o czym pisano wielokrotnie.*

O cofaniu się w XX wieku rzeczowników na *-ość* pisała m.in. Danuta Buttler⁵. Ilustracją tego procesu są rzeczowniki z przyrostkiem *-ość* ze SL-S, nie uwzględnione w Ssz: *dotatniość, dołowatość, osiągalność, dosłyszalność, dostateczność, dotkliwość, dotykalność, dowodność, dożywołność, kanoniczność, kantowatość, katolickość, kąci-stość, kątowatość, klejkowatość, klejowatość, klepalność, kliniastość, kochliwość, koncentryczność, konwulsyjność, korpulentność, korzenistość, korzenność, korzystność, krajowość, krasność, krupkowatość, krzewiastość, kubiczność, kudłatość, kulawość, łatwotopliwość, łupieżność*.

Z rzeczownikami na *-stwo* (*-ctwo, -dztwo*) jest podobnie: *dojutrkostwo, don-zuaństwo, kacapstwo, kacerstwo, kamienioznawstwo, kamractwo, kapcaństwo, kape-laństwo, karczmarstwo* 'zajęcie karczmarza; karczmarz z karczmarką', *kataryniarstwo, katoństwo, knajpiarstwo, kobiecinarstwo, kolatorstwo, konduktorstwo, koniarstwo* 'za-miłowanie do koni', *kontrolerstwo, koperciarstwo* 'fabrykacja kopert; zawód koper-ciarza', *kosterstwo, krótkowidztwo, księżowładztwo, kubaniarstwo* 'branie kubanów (łapówek)', *kucharstwo, kuchmistrzostwo, kuplerstwo, ławnikostwo* 'urząd ławnika; ławnik z żoną', *łazęgostwo, łobuzostwo*.

Wśród innych rzeczowników znaczną część stanowią nazwy wykonawców czynności: rodzime: *doganiacz, karciciel, karczemnik, kaziciel, kielbaśnik, kłóciiciel, kłótlowiec, kociarz, kropiciel, kruszyciel, kwękała, łapigrosz, łaźiebnik, latacz, łażoń, łaźienkarz, łaźiennik, łupieżnik, łupiskóra, łykacz*, obce: *kabalarz, kalikancista, kal-kulant, kantorzysta, karownik, kolaborator, koncertista, kooperator, korupcjonista, kursor*.

Rzeczowniki słowotwórczo nie motywowane to w znacznej większości wyrazy obce: *kafla, kain, kalikot, kalmus, kalolii, kamel(h)ar, kamfina, kanak, cancer, kanonika, kantorat, kiel, klimakter, klimatyka, klus, kodak, koligat, komitat, kompars, kontempt, koperwas, kordiał, koriander, kornalin, koryfej, kosmika, kozeta, kub, kuban, kundman, kurfirst, łaszt*. Warto tu przytoczyć stwierdzenie T. Smółkowej: „Z systemu leksykalnego całkowicie wypadają o wiele częściej wyrazy obce niż rodzime”⁶.

Z przymiotników najwięcej jest formacji z przyrostkami *-aty* i *-asty*: *dołączkowy, dotkowy, dołowy, kałafiorowy, kałużnicowy, kanalikowy, kantowy, karasiowy, kąkolowy, kątowy, kędziorkowy, kieszonkowy, kijankowy, kiłowy, klejkowy, kleszczowy, kończaty, kosmykowy, kostkowy, kostrubaty, kozakowy, kozłowy, krasiaty, krążkowy, kropkowy, kruczkowy, krupkowy, kruszczowy, krzewinowy, krzewowy, księżycowy, kulkowy, kulowaty, kurowaty, kwarcowy, labaty, lotrowaty, łyżkowy; kadłubiasty, kaniasty, kiciasty, kiściasty, kliniasty, kończasty, kopczasty, kotwiasty, krawędziasty, kredziasty.*

Z przyr. *-isty*: *dolisty, kałużysty, kącisty, kąkolisty, kłączysty, kończysty, korzenisty, krawędzisty, krzewisty, łbisty.*

Z przyr. *-owy*: *docinkowy, dokowy, kalikotowy, kamel(h)arowy, kamykowy, kanonowy, kańczugowy, kaparkowy, kaparowy, karolkowy, kartoflowy, kawonowy, kazaniowy, kątnicowy, kciukowy, kędziorkowy, kiszkowy, kitowy, klajstrowy, kobiercowy, kompletowy, konceptowy, kontrabandowy, kopersztychowy, kordybanowy, kotletowy, kozetkowy, kratkowy, krótkoogonowy, krzewowy, kuferkowy, kufrowy, kurierkowy, kwartałowy, kwaterekowy, lechtaczkowy, łódkowy.* Zachowało się jeszcze trochę przymiotników dzierżawczych z przyr. *-owy*: *kaczorowy, kainowy, kotkowy, kowalowy (kowalów), królikowy, kucharzowy, kuchmistrzowy, kuropatwowy, łazarzowy.*

Inne przymiotniki: *doktoryzacyjny, domorodny, donacyjny, dowodny, kaduczny, kadzidlny, kahalny, kałafoniczny, katorżny, kazirodny, każdoczesny, kądzielny, kąkolny, kątny, kirny, klubny, konfesyjny, konsekracyjny, korupcjonistyczny, kotewny, krochmalny, krotochwilny, krzywoboczny, łąziebny, łązienny, łupieżny, łupny; osiągalny, kazalny, klauzuralny, klepalny; kanikularny, kapitularny; kałużany, kłosiany, kredziany, kwieciany; domatorski, donkiszocki, kacapski, kacerski, kanonierski, kapcański, karczmar-ski, kaszubski, kłótnicki, kolatorski, koncepcjarski, krawaciarski, kuplerski, kwestarski, łachmianiarski, łobuzerski; kiławy, krostawy; kanoniczy, kapłoni, kazalnicy, kleszy, kokoszy, kopalniczy; klejki, łupki; krąglutki, krągluchny, kaździusiańki; koźlonogi, krasnolica, krasnopióry, krętorogi, krętowłosa, krzywodzioby, krzywonosy, krzywousty.*

Czasowników bezprzedrostkowych jest stosunkowo mało, blisko o połowę mniej niż przymiotników: *kakać, kamerdynerować, karnawałować, karować, klektać (klechtać), klinikować, klipować, kluczować, klukać, klusować, kłębować się, knu-tować, koalizować się, koncypować, kondolować, konfederować się, konfu(n)dować, kopytać się (kopertać się), kować, kugłować, kukurykać, kułakować, kuplerować, kupłować, lotrować się, łyśkać się; kazirodzić, kleszczyć, kłaczyć się, kłopocić, kocz-kodanić się, koczyć się, kozić się, kudlić (się), kurwić się, kwefić; kacapieć, kawęczeć, kancerowacieć, kędzierzawieć, kłaczeć, kopcieć, kutwieć, kwęczeć, łajdaczeć; kłukotać; kqsnąć.*

Dużo jest czasowników przedrostkowych. W słownikach, w których dobór haseł jest w pewnym stopniu oparty na arbitralnych decyzjach redaktorów, najwięcej takich decyzji ma niewątpliwie miejsce przy czasownikach przedrostkowych. Tak jest z pewnością przy znacznej części wymienionych tu czasowników ze SL-S, nie umieszczonych w SSz: *dobadać, dobiedować, dobielić, dobląkać się, dobroić się,*

dobrukać, dobrukować, docierpieć, dociosać, doczernić, doćwiczyć, dodławić, dodrapać się, dodźwigać, dogorzeć, dogospodarować, dograbić, dokołatać się, dokomponować, dokosić, dokuć, dokwitnąć, doleczyć, dolutować, dołamać, dołatać, dołazić, dołgać, domacać się, domęczyć, domiarkować się, domieszkąć, domleć, domłócić, domontować, domurować, doniszczyć, doorać, dopiłować, dopleść, doplątać się, dosiać, dosiec, dosmażyć, dostygnąć, doszeptać, dosznurować, doszperać się, dośrubować, dotkać, dotleć, dotlić się, dotoczyć się, dotuczyć, dowarzyć, dowąchać, dowojować się.

Przedstawiliśmy kilkaset przedwojennych wyrazów, grupując je według części mowy i rodzajów derywacji. Przyczyny ich zaniku, niewystępowania w ogólnym słownictwie dzisiejszym są charakteru wewnątrz- lub zewnątrzjęzykowego. Przy niektórych wydzielonych grupach, np. rzeczownikach na *-ość* czy przymiotnikach dzierżawczych, przeważają czynniki wewnętrzne, przy innych zewnętrzne. Czynniki te nie zawsze dają się wyraźnie od siebie oddzielić. Pisze o tym prof. Zarębina, wymieniając szereg zewnętrznych przyczyn zmian w zasobie leksykalnym języka⁷. Tutaj wskażemy najważniejsze z tych zewnętrznych przyczyn, te które odgrywają rolę przy wielu cofających się wyrazach. Będzie to spojrzenie na wymienione już w większości słowa od innej strony.

Najważniejszym chyba czynnikiem powodującym wychodzenie wyrazów z użycia jest zanik oznaczanych nimi desygnatów. Odegrało to główną rolę przy następujących wyrazach: *kabalarz, kadzichłop* (skrót od: Kadra Działaczy Chłopskich), *kahalny* 'dotyczący kahału, tj. żydowskiej gminy wyznaniowej', *kalikot* 'rodzaj tkaniny', *kalikotowy, kamerdynerka* 'zajęcie kamerdynera', *kamerdynerować, kamerjunkier* 'młodszy szambelan dworu', *kantorat* 'początkowa szkółka ewangelicka', *kasztelanic, kasztelanka, kataryniarski, kataryniarstwo, katostwo* 'zajęcie kata', *klejmo* 'znak na drzewie z barcią', *klejnotnik, kleromancja* 'wróżenie za pomocą losów', *knutować* 'bić knutem', *kolatorski* 'związany z kolatorem, tj. opiekunem kościoła', *kolatorstwo, koligat, Kongresowiak* 'mieszkaniec byłego Królestwa Kongresowego', *konikówka* 'rodzaj gry', *koperciarz* 'wytwórca kopert; chłopiec sprzedający na ulicach koperty', *kopyciarz* 'wytwórca kopyt szewskich', *korczak* 'naczynie z kory', *koronat, koronator, koroniasz (koroniarz)* 'mieszkaniec dawnej Polski (bez Litwy)', *kotlarczyk* 'pomocnik kotlarza', *kotlarka* 'żona kotlarza; rzemiosło kotlarskie', *kowalczyk* 'uczeń kowalski', *kozaczyć się, kozuń* 'pogardliwa nazwa Kozaka', *krajczanka, krajczy, krajczyna, kramarczyk, kramikarz, krawczyk, krowne, Królewiał, kucharczyk, kuśnierczyk, łagiew, łagiewka, łaszt, ługarnia.*

Przed wojną widać było w słownictwie ogólnym silniejszy niż obecnie związek ze wsią, z jej tradycyjnymi zajęciami, narzędziami, przyrodą itp. odbiciem tego były wyrazy: *dochówek* 'przyrost stada', *dociosać, dogospodarować, dograbić, dograbik* 'uroczystość na ukończenie sianokosów', *dojnik* 'miejsce, gdzie doją krowy', *dokosić, domleć, domłócić, doorać, dopiłować, dosiać, dosiec, dotuczyć, kądzielny, kądzielowy, kądziółka, kąkolik, kąkolisty, kąkolnica, kąkolny, kąkolowaty, kamieniak* 'garnek kamionkowy', *karczemka, karczennik, karczmarz, karczmarz, karczmarz, karczmiśko, karczówka* 'oczyszczanie gruntu z korzeni po wyciętych drzewach', *karpiec* 'dół po wykopaniu pnia

z korzeniami', *karpowisko, kmiołek, kmotr, kocierpka 'czeremcha', kokoszy, kołodziejka 'zawód kołodzieja', kołodziejnia, konicz 'koniczyna', korzeniak 'koszyk z korzeni', kosidło 'drzewce kosy', kozic się 'o kozie: wydawać płód', kozina 'kozio mięso', krowiarnia, króbeczka, króliczę, lazy 'miejsce po wypalonym lub wykarczowanym lesie', łączne, lęzek, lubinisko, łyczak 'powróż z łyka'.*

Być może, warunki polityczne były przyczyną nieumieszczenia w SSz wyrazu *kacap* 'chłop wielkoruski; człowiek nieokrzesany, gburowaty' (w SL-S też: *kacapieć, kacapski, kacapstwo*) i z zakresu kościelnego: *kolekta* 'modlitwa przed ewangelią; zbieranie składek', *komeżka, konsekracyjny, korporalnik* 'teczka na korporał', *kosmoteologia, ksieni, księżulek, kapelanka, kapelaństwo, kapitularny*.

Integracja polityczno-społeczna po okresie zaborów wpływała na integrację językową w Polsce. W okresie dwudziestolecia międzywojennego wychodziły z użycia nowsze zapożyczenia z niemieckiego i rosyjskiego, a także regionalizmy. Regionalizmów leksykalnych było jednak jeszcze przed wojną o wiele więcej niż obecnie. Z wymienionych niżej wyrazów ze SL-S (nie uwzględnionych już w SSz) większość to regionalizmy niewątpliwe, a część prawdopodobne⁸): *dogryzek* 'resztko pokarmu nie dojedzonego', *dołman (dolman)* 'krótka suknia wierzchnia, płaszcz', *donacja, donacyjny, dopokąd, dożywotnik, kamfina* 'nafta', *kamfnowy, kapcie, karakon, kartofelka, kartofla, kartoflarka, kartoflarz, kartosłowy, kartosłówka, karw* 'wół', *kąpiółka* 'mała wanna', *kiel* 'rodzaj kapusty', *kierz, kipiątek, kirny* 'zataczający się', *kitajka* 'tkanina jedwabna', *kleconka, kleć, klejki* 'lepki', *klejko, klejkość, kleta* 'nędzne mieszkanie', *klukać* 'kwokać', *klaczeć, klaczyć się* 'tracić sierść', *klapeć* 'stary pantofel', *kłębować się* 'przewalać się kłębiąc się (np. o wodzie)', *kobylica* 'przyrząd do obrabiania drzewa', *komers* 'przyjęcie po maturze', *komput* 'zastęp (wojska)', *konfekty* 'cukierki itp.', *kontramarka* 'znaczek z garderoby', *kopyrtać się, koromysł* 'nosidła do konewek z wodą', *kosior* 'rodzaj pogrzbacza', *kosodrzew, kowalicha, krakowianin, krempacz* 'kilof', *kretowina, krokiewnica, kruszon* 'rodzaj napoju', *krzyżyczek, kuban* 'łapówka', *kubaniarski, kubaniarz, kudłaj* 'kudłacz; Żyd', *kukieleczka* 'plecioną bułka', *kulesza* 'potrawa z mąki kukurydzianej', *kundman* 'kupujący stale w jednym sklepie', *kupler* 'stręczyciel', *kuplerka, kuplerować, kuplerski, kuplerstwo, kurczęcy, kurierek* 'ilustrowany Kurier Codzienny; gmach jego redakcji', *kurierkowy, kwartówka, kwestionarz, kwieciany, labaty* 'mający nogi obrosłe piórami', *łakotka* 'przysmak', *łakotnisia, łakotniś, łason* 'lubiący przysmaki', *łaziebnik* 'posługujący w łaźni', *łaziebnny*.

Po przedstawieniu ponad ośmiuset wyrazów ze słownika przedwojennego, nie zarejestrowanych w słowniku współczesnym, trzeba by jeszcze odpowiedzieć na pytanie, jaką część słownictwa stanowią te wyrazy. Otóż wszystkich haseł zaczynających się na *do-*, *k-* i *ł-* jest w SL-S około 4950. Z tego około 4100 haseł powtarza się w SSz, a nie powtarza się ich około 850. Tak więc z wycinkowych obliczeń wynika, że w ciągu czterdziestu lat wyszedł z użycia co szósty z przedwojennych wyrazów.

Przypisy

¹ M. Zarębina, *Przyczyny zmian w systemie leksykalnym. Wzajemny stosunek wyrazów wychodzących z użycia i nowo powstałych*, w: *Studia Linguistica Polono-Slovaca*, t. III, Wrocław 1990, s. 23–9.

² W artykule zamieszczonym w *Pracach Językoznawczych WSP w Krakowie*, t. VII: *Środowiska językowo-kulturowe*, pod red. M. Zarębiny (Rocznik Naukowo—Dydaktyczny nr 152. Kraków 1992).

³ *Słownik języka polskiego*. opr. pod red. T. Lehra-Spławińskiego, t. I A–K, t. II L–Normalny, Warszawa 1937–1939.

⁴ *Słownik języka polskiego*, red. nauk. M. Szymczak, t. I–III, Warszawa 1978–1981.

⁵ D. Buttler, *Zmiany słownikowe w polszczyźnie przełomu w. XIX i XX. 1. Ubytki leksykalne i sposoby tworzenia neologizmów*, *Poradnik Językowy* 1972, s. 196–204.

⁶ T. Smólkowa, *Wyrazy wychodzące z użycia w okresie ostatnich osiemdziesięciu lat*. (Na przykładzie *Lalki* B. Prusa), *Polonica* 1, 1975, s. 258.

⁷ M. Zarębina, op. cit.

⁸ Warto zwrócić uwagę, że SL-S był opracowywany w Krakowie. Opracowujący go pochodzili z Małopolski lub z kresów. SSz był opracowany w Warszawie.